

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos energetikos ministro

2026 m. vasaris 3 d. įsakymu Nr. 1-22

PASIRENGIMO VALDYTI RIZIKĄ ELEKTROS ENERGETIKOS SEKTORIUJE PLANAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos, Latvijos ir Estijos (toliau – Baltijos šalių) elektros energetikos sistemos (toliau – sistema arba elektros energetikos sistema) veikia kontinentinės Europos sinchroninėje zonoje (toliau – KET, angl. CESA). Baltijos šalys tarpusavyje yra sujungtos: Estija-Latvija trimis 330 kV elektros perdavimo linijomis, Latvija-Lietuva keturiomis 330 kV elektros perdavimo linijomis. Baltijos šalių elektros energetikos sistemos su KET sujungtos per Lenkijos elektros energetikos sistemą LitPol Link jungtimi (400 kV elektros perdavimo linijomis Alytus-ElkBis 1 ir Alytus-ElkBis 2, Alytaus 400/330/10 kV TP AT-41, AT-42 ir AT-43). Lietuvoje taip pat eksploatuojama tarpvalstybinė elektros jungtis su Švedija („NordBalt“ elektros jungtis). Lietuvos Respublika elektros perdavimo jungčių su Rusijos Federacijos Kaliningrado sritimi ir Baltarusijos Respublika neturi.

2. Pasirengimo valdyti riziką elektros energetikos sektoriuje plane (toliau – Planas) nurodyta:

2.1. nacionalinių elektros energetikos sektoriaus krizės scenarijų (toliau – Nacionaliniai krizės scenarijai) santrauka;

2.2. kompetentingos institucijos vaidmuo ir atsakomybės sritys, kitoms valstybės institucijoms ir kitiems subjektams pavestos užduotys;

2.3. procedūros ir priemonės, taikytinos susidarius nacionalinei elektros energetikos sektoriaus krizei;

2.4. krizių koordinatorius ir apibrėžtos jo funkcijos;

2.5. regioninės ir dvišalės procedūros ir priemonės, taikytinos susidarius regioninei elektros energetikos sektoriaus krizei;

2.6. konsultavimosi su suinteresuotaisiais subjektais mechanizmas ir rezultatai, gauti konsultuojantis;

2.7. informacija apie Plane nustatytų procedūrų bandymus.

3. Už Plano parengimą atsakinga viešoji įstaiga Lietuvos energetikos agentūra (toliau – Agentūra).

4. Plane vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos kibernetinio saugumo įstatyme, 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2019/941 dėl pasirengimo valdyti riziką elektros energetikos sektoriuje, kuriuo panaikinama Direktyva 2005/89/EB ir kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose energetikos sektoriaus veiklą.

5. Vadovaujantis Reglamento (ES) 2019/941 6 straipsniu, Europos elektros perdavimo sistemos operatorių asociacijos (toliau – ENTSO-E) 2024 m. rugpjūčio 22 d. ataskaitoje „Pasirengimo valdyti riziką reglamentavimas – regioninių elektros energetikos sektoriaus krizės scenarijų identifikavimas“ (angl. *Risk-preparedness regulation – identification of regional electricity crisis scenarios*) (toliau – Ataskaita) identifikuoti regioniniai elektros energetikos sektoriaus krizės scenarijai (toliau – Regioniniai krizės scenarijai).

6. Rengiant Nacionalinius krizės scenarijus atsižvelgta į Regioninius krizės scenarijus ir nacionalinę elektros energetikos sistemos specifiką.

II SKYRIUS NACIONALINIAI KRIZĖS SCENARIJAI

7. Vadovaujantis Elektros energijos tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. spalio 28 d. nutarimu Nr. 1188 „Dėl Elektros energijos tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas) ir bendradarbiaujant su perdavimo sistemos operatoriumi (toliau – PSO) bei kitomis Elektros energetikos įstatymo 73¹ straipsnio 1 dalyje nurodytomis institucijomis ir subjektais, identifikuoti Nacionaliniai krizės scenarijai. Nacionalinių krizės scenarijų santrauka:

7.1. – 7.16. *Informacija neskelbiama.*

III SKYRIUS INSTITUCIJŲ VAIDMUO IR ATSAKOMYBĖS SRITYS

8. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija:

- 8.1. koordinuoja Plano projekto rengimą;
- 8.2. pateikia Plano projektą konsultacijoms Baltijos šalių kompetentingoms institucijoms, regioninių (tiesiogiai sujungtų) valstybių narių kompetentingoms institucijoms ir Elektros energijos srities veiklos koordinavimo grupei;
- 8.3. tvirtina Planą ir skelbia jį Energetikos ministerijos interneto svetainėje;
- 8.4. užtikrina, kad būtų išlaikytas neskelbtinos informacijos konfidencialumas;
- 8.5. bendradarbiaudama su PSO ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, periodiškai, bet ne rečiau kaip kas dvejus metus, bando Plane nustatytų procedūrų, skirtų užkardyti elektros energetikos sektoriaus krizes, veiksmingumą;
- 8.6. atlieka krizių elektros energetikos sektoriuje valdymą;
- 8.7. informuoja Baltijos šalis, tiesiogiai sujungtas valstybes nares ir Europos Komisiją (toliau – Komisija) apie susidariusią elektros energetikos sektoriaus krizę ir teikia informaciją apie šios krizės priežastis, planuojamas ar vykdomas priemones, kuriomis siekiama sušvelninti susidariusią elektros energetikos sektoriaus krizę, ir bet kokios pagalbos iš kitų valstybių narių poreikį;
- 8.8. pateikia Elektros energijos srities veiklos koordinavimo grupei ir Komisijai elektros energetikos sektoriaus krizės *ex post* vertinimo ataskaitą;
- 8.9. siekdama užtikrinti, kad visa su elektros energetikos tiekimo saugumu susijusi rizika būtų vertinama vadovaujantis Reglamente (ES) 2019/941 nustatytais taisyklėmis, bendradarbiauja su PSO, STO, Valstybine energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba), ENTSO-E, regioniniais koordinavimo centrais ir kitais susijusiais ir (ar) suinteresuotais subjektais.

9. Agentūra:

- 9.1. Apraše nustatyta tvarka identifikuoja ir atnaujina Nacionalinius krizės scenarijus ir pateikia juos Energetikos ministerijai;
- 9.2. kartu su Nacionaliniais krizės scenarijais Energetikos ministerijai pateikia vertinimą dėl elektros energijos sektoriaus rizikų ir pasiūlymus dėl priemonių, kurių būtina imtis siekiant sumažinti tokias rizikas; taip pat nurodo, kodėl tokios priemonės yra laikomos būtinomis ir proporcingomis;
- 9.3. Apraše nustatyta tvarka parengia ir atnaujina Plano projektą;
- 9.4. rengdama Planą ir atnaujindama Nacionalinius krizės scenarijus, bendradarbiauja su PSO ir konsultuojasi su Energetikos ministerija, Taryba, STO, kitais suinteresuotais elektros energijos gamintojais ir paslaugų teikėjais ir kitomis elektros energetikos įmonėmis ir vartotojais, kurių įrenginiai yra prijungti prie perdavimo tinklų.

IV SKYRIUS
PROCEDŪROS IR PRIEMONĖS, TAIKYTINOS SUSIDARIUS ELEKTROS
ENERGETIKOS SEKTORIAUS KRIZEI

PIRMASIS SKIRSNIS
NACIONALINĖS PROCEDŪROS IR PRIEMONĖS

10. Susidarius elektros energetikos sektoriaus krizei, Energetikos ministerija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. 1317 „Dėl Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo įgyvendinimo“ patvirtintu Ekstremaliųjų situacijų skelbimo ir atšaukimo tvarkos aprašu, inicijuoja ekstremaliosios energetikos padėties paskelbimą.

11. Informaciją apie susidariusią arba neišvengiamą elektros energetikos sektoriaus krizę, kuri gali būti pagrindas skelbti ekstremaliąją energetikos padėtį, Energetikos ministerijai pateikia:

- 11.1. PSO ar STO;
- 11.2. elektros energijos biržos operatorius;
- 11.3. Taryba;
- 11.4. kita valstybė narė.

12. Informacija apie susidariusią arba neišvengiamą elektros energetikos sektoriaus krizę Energetikos ministerijai teikiama, kai situacija atitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. 1317 „Dėl Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo įgyvendinimo“ patvirtintame Ekstremaliųjų situacijų skelbimo ir atšaukimo tvarkos aprašo 2 priede nustatytus valstybės lygio ekstremaliosios padėties kriterijus ir kitais atvejais, kai manoma, kad elektros energijos tiekimas gali sumažėti ar sumažėja tiek, kad iškyla grėsmė gyventojų saugumui, sveikatai ar šalies ūkio veiklai.

13. Valstybės lygmens ekstremalioji padėtis yra teisinė padėtis, kuri įsigalioja tik po sprendimo ją paskelbti. Vyriausybė, atsižvelgdama į ekstremaliojo įvykio pobūdį, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gruodžio 29 d. nutarimu Nr. 1317 „Dėl Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatymo įgyvendinimo“ patvirtintu Ekstremaliųjų situacijų skelbimo ir atšaukimo tvarkos aprašu priima nutarimą, kuriuo skelbia visoje valstybės teritorijoje ar jos dalyje valstybės lygio ekstremaliąją padėtį ir paskiria valstybės ekstremaliosios padėties operacijų vadovą.

14. Vyriausybė priima nutarimą, kuriuo skelbia visoje valstybės teritorijoje ar jos dalyje valstybės lygio ekstremaliąją padėtį.

15. Valstybės lygio ekstremalioji padėtis atšaukiama Vyriausybės nustatyta tvarka.

16. PSO ir STO, pagal kompetenciją teikdami Energetikos ministerijai informaciją apie susidariusią arba neišvengiamą elektros energetikos sektoriaus krizę, nurodo priežastis, dėl kurių sutriko elektros energijos tiekimas, ekstremaliosios energetikos padėties paskelbimo pagrindą, planuojamas arba vykdomas priemonės, kuriomis siekiama sušvelninti ekstremaliąją energetikos padėtį ir bet kokios pagalbos iš kitų valstybių narių poreikį.

17. Ekstremalioji energetikos padėtis skelbiama ir atšaukiama Energetikos įstatymo 33 straipsnio nustatyta tvarka.

18. Paskelbus ekstremaliąją energetikos padėtį, Energetikos ministerija nedelsdama apie tai informuoja to paties regiono valstybių narių kompetentingas institucijas ir, jei valstybės narė nėra tame pačiame regione, tiesiogiai sujungtų valstybių narių kompetentingas institucijas, Komisiją ir pateikia joms Plano 16 punkte nurodytą informaciją.

19. Paskelbus ekstremaliąją energetikos padėtį, PSO ir STO Energetikos ministerijos nustatytu periodiškumu teikia atnaujintą informaciją apie elektros energijos tiekimo situaciją.

20. Paskelbus ekstremaliąją energetikos padėtį, taikomos Plane, Energetikos įstatyme,

Lietuvos Respublikos krizių valdymo ir civilinės saugos įstatyme, Reglamente (ES) 2019/941 ir kituose ekstremaliųjų situacijų valdymą reguliuojančiuose teisės aktuose nustatytos priemonės.

21. Pasibaigus ekstremaliajai energetikos padėčiai, Energetikos ministerija, pasikonsultavusi su Taryba, nedelsdama, bet ne vėliau kaip per tris mėnesius po to, kai ekstremalioji energetikos padėtis atšaukiama, pateikia Elektros energijos srities veiklos koordinavimo grupei ir Komisijai elektros energetikos sektoriaus krizės ir jos poveikio *ex post* vertinimo ataskaitą.

22. Energetikos ministerija *ex post* vertinimo rezultatus pristato Elektros energijos srities veiklos koordinavimo grupės posėdyje. Vertinimo rezultatai turi būti įtraukti į atnaujinamą Planą.

23. Siekiant užtikrinti elektros energetikos sistemos eksploatavimo saugumą, užkirsti kelią incidentams plisti ar sunkėti, išvengti didelio masto trikdžių ir visiško elektros energetikos sistemos atsijungimo būsenos ir efektyviai ir greitai atkurti avarinės būsenos ar visiško atsijungimo būsenos elektros energijos sistemos veikimą, nustatomos šios prevencinių ir parengiamųjų priemonių grupės:

23.1. Svarbiausios prevencinės priemonės, kurių imasi PSO, siekdamas užkirsti kelią galimiems sutrikimams:

23.1.1. tinklo įrangos ir eksploatavimo rodiklių atitikimo reikalavimams stebėseną;

23.1.2. galios srautų valdymas, siekiant neviršyti leistinų verčių, perkrovų valdymas joms atsiradus;

23.1.3. planinės koordinuotos įrangos patikros ir remontai;

23.1.4. tinklo stiprinimo, optimizavimo ir plėtros planai;

23.1.5. operatyvinių avarių ir krizių valdymo grupių sukūrimas.

23.2. Prevencinės rinka pagrįstos priemonės:

23.2.1. galios ir dažnio valdymo rezervų užtikrinimas;

23.2.2. energijos srautų, neviršijančių tinklo eksploatavimo saugumo ribų, užtikrinimas;

23.2.3. elektros energijos gamybos ir apkrovos balanso užtikrinimas;

23.3. Prevencinės ne rinka pagrįstos priemonės:

23.3.1. sistemos apsaugos plano priemonių PSO ir tinklų naudotojų įrenginiuose įrengimas;

23.3.2. sistemos atkūrimo plano priemonių PSO ir tinklų naudotojų įrenginiuose įrengimas;

23.3.3. Kruonio HAE aukštutinio baseino vandens naudojimo komerciniams poreikiams ribojimas, skiriant vandens rezervus Lietuvos energetinės sistemos patikimumui užtikrinti;

23.3.4. koordinuotas kreipimasis į visuomenę, raginantis taupyti elektros energiją;

23.3.5. įtampos, neviršijančios tinklo eksploatavimo saugumo ribų, užtikrinimas.

23.4. Parengiamosios priemonės, kurių imasi PSO:

23.4.1. Sistemos apsaugos plano parengimas;

23.4.2. Sistemos atkūrimo plano parengimas.

24. Krizių švelninimo priemonės pasirenkamos atsižvelgiant į scenarijų eigą.

25. Galimos elektros energetikos sektoriaus krizių švelninimo priemonės:

25.1. elektros energetikos sistemos valdymo rajono aktyviosios galios ir elektros energijos balanso valdymas, siekiant palaikyti sinchroninės zonos dažnį nustatytose ribose. Atliekamas vykdant dažnio išlaikymo, dažnio atkūrimo ir pakaitos rezervų panaudojimą, kurio metu aktyvuojami valdymo rajone palaikomi galios ir dažnio rezervai:

25.1.1. dažnio išlaikymo rezervai (FCR) – aktyviosios galios rezervai, kuriuos atsiradus disbalansui galima panaudoti elektros sistemos dažniui išlaikyti, automatiškai pilnai aktyvuojami per 30 sek;

25.1.2. dažnio atkūrimo rezervai (FRR) – aktyviosios galios rezervai, kuriuos galima panaudoti elektros sistemos vardiniam dažniui atkurti, o sinchroninėje zonoje, kurią sudaro daugiau kaip vienas galios ir dažnio valdymo rajonas – planinei galių balanso vertei atkurti. Aktyvavimas atliekamas naudojant PSO automatinę valdymo sistemą (aFRR) arba PSO nurodymu (mFRR);

25.1.3. pakaitos rezervai (RR) – rezervai, kuriuos galima panaudoti, siekiant atkurti arba išlaikyti reikiamą FRR lygį, kad būtų pasirengta kompensuoti papildomą sistemos disbalansą, taip pat gamybos rezervai.

25.1.4. už aktyviosios galios, energijos balanso valdymą ir aktyviosios galios rezervų užtikrinimą atsakingas PSO.

25.2. izoliuotas elektros energetikos sistemos dalies darbas. PSO įvertina elektros energetikos sistemos stabilumo ir balanso užtikrinimo poreikį izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo atvejais ir, remdamasis atliktais skaičiavimais, nustato prognozuojamos sistemos stabilumui ir balansui užtikrinti būtiną elektros energijos gamybos įrenginių prieinamumo apimtį;

25.3. apkrovos valdymas pagal balansavimo elektros energijos sutartyse įtvirtintus nediskriminacinius principus. Numato galimybę gamintojams ir vartotojams didinti gamybą arba mažinti vartojimą už nustatytą atlygį.

26. Sistemos apsaugos planą rengia PSO, kuris turi būti suderintas su STO, gamintojais, prijungtais prie perdavimo tinklo ir kaimyninių šalių perdavimo sistemos operatoriais. Sistemos apsaugos plane turi būti numatyti veiksmai ir priemonės, kai:

26.1. perkraunami perdavimo tinklo elementai;

26.2. pažemėja (paaukštėja) perdavimo tinklo įtampa arba dažnis;

26.3. atsiranda galių svyravimai;

26.4. valdymo rajono balansui užtikrinti trūksta aktyviosios galios arba energijos;

26.5. po įvykusios totalios elektros energetikos sistemos avarijos (toliau – Totali avarija) sistema iš dalies ar visiškai užgęsta.

27. Totalios avarijos atveju (visiško atsijungimo būsenoje) sistemos atkūrimą koordinuoja PSO, vadovaudamasis parengtu ir su STO ir gamintojais, prijungtais prie perdavimo tinklo, suderintu Sistemos atkūrimo planu, kuriame numatoma veiksmų seka palaiptam atkursianti elektros energetikos sistemos veikimą: tinklo elementų įjungimas, generacijos ir apkrovos galių didinimas.

28. Krizių švelninimo priemonės, taikomos atkuriant elektros energijos tiekimą, eilės tvarka:

28.1. objektuose, kuriuose nutrūkęs elektros tiekimas kelia tiesioginį pavojų žmonių gyvybei ir sveikatai;

28.2. objektuose, kurie užtikrina kitų itin svarbių objektų veiklos tęstinumą, taip pat svarbioms valstybės institucijoms;

28.3. objektuose, kurie yra svarbūs viešosioms paslaugoms teikti arba ekonomiškai svarbiems objektams;

28.4. objektuose, viršijančiuose PSO ir STO nustatytą metinį elektros energijos suvartojimą.

29. Rankinis apkrovos mažinimas vykdomas įvertinus sistemos adekvatumą, jam neatitinkant nustatytų kriterijų, nedelsiant įvedamos šios priemonės:

29.1. energetikos sistemoje susidarius ekstremaliajai energetikos padėčiai, kai sistemoje trūksta elektros galios ar energijos, STO bei perdavimo tinklo vartotojai pagal PSO nurodymą, privalo operatyviai išjungti iki 20% vartojamos galios ir iki 25% riboti per parą elektros energijos sunaudojimą;

29.2. apie elektros energijos ar galios apribojimus PSO privalo pranešti vartotojams iš anksto, bet ne vėliau kaip prieš 24 valandas iki apribojimo pradžios. Pranešime nurodoma elektros energijos persiuntimo apribojimo trukmė, dydis (eilės) ir laikas;

29.3. prareikęs, nedelsiant įvesti elektros galios apribojimo grafikus, PSO per Lietuvos radiją ir (ar) kitomis ryšio priemonėmis turi pranešti apie tai visuomenei (vartotojams) ne vėliau kaip prieš 1 valandą;

29.4. esant būtinybei pakeisti paskelbtą elektros energijos tiekimo režimą, vartotojai gali būti informuojami papildomai;

29.5. PSO parengia planines avarinių atjungimų ir ribojimų užduotis, kurių pagrindu STO prie jo tinklų prijungtiems vartotojams ir PSO tiesiogiai prie perdavimo tinklo prijungtiems vartotojams rengia avarinių atjungimų ir aktyviosios galios bei elektros energijos ribojimo grafikus. Grafikai galioja 1 metus nuo lapkričio 1 d. iki spalio 31 d.;

29.6. vartotojų išjungimo automatiką sudaro: automatinis dažninis nukrovimas (toliau – ADN) ir nukrovimo automatika (toliau – NA). ADN ir NA suveikia nuo skirtingų elektros sistemos

parametrų (atitinkamai, dažnio ir įtampos kritimo), tačiau išjungia tuos pačius, prie ADN įrenginių prijungtus, vartotojus. ADN ir NA apimtis ir nustatymus perdavimo ir skirstomiesiems elektros tinklams kasmet nustato ir pateikia PSO;

29.7. pagal galiojančius susitarimus tarp sinchroniniu režimu dirbančių energetikos sistemų, ADN būdu išjungiamą 45% +/- 7% nuo suminio suvartojimo;

29.8. rekomenduojama elektros energijos ribojimo dalis yra 25%, kuri, priklausomai nuo techninių galimybių, gali būti ir mažesnė.

30. Siekiant išvengti ar susiklosčius ekstremaliajai energetikos padėčiai, PSO ir (arba) STO vadovaudamasis Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. 1-121 „Dėl laikino elektros energijos persiuntimo nutraukimo ir ribojimo, siekiant užtikrinti visuomenės interesus, sąlygų ir su tuo susijusių nuostolių apskaičiavimo ir atlyginimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtinto Laikino elektros energijos persiuntimo nutraukimo ir ribojimo, siekiant užtikrinti visuomenės interesus, sąlygų ir su tuo susijusių nuostolių apskaičiavimo ir atlyginimo tvarkos aprašo nuostatomis, turi teisę nutraukti ar apriboti elektros energijos persiuntimą vartotojams.

31. Viešąją informaciją apie gresiančią ar susidariusią ekstremaliąją energetikos padėtį valstybės lygiu visuomenei teikia:

31.1. Nacionalinio saugumo komisija;

31.2. Valstybės ekstremaliosios situacijos operacijų vadovas;

31.3. Vyriausybės kanceliarijos Nacionalinis krizių valdymo centras (toliau – NKVC);

31.4. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos.

32. Kai energetikos ministras paskiriamas ekstremaliosios energetikos situacijos operacijų vadovu, viešosios informacijos teikimą organizuoja Energetikos ministerijos ekstremaliųjų situacijų operacijų centras (toliau – ESOC). Informacija apie ekstremaliąją energetikos padėtį skelbiama Energetikos ministerijos interneto svetainėje (www.enmin.lrv.lt), perduodama NKVC, Ministro Pirmininko spaudos tarnybai bei, suderinus su NKVC, visoms pagrindinėms Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo priemonėms – spaudos, televizijos ir radijo tarnyboms.

33. Plano priede pateikta krizės metu atliekamų nacionalinių procedūrų schema.

ANTRASIS SKIRSNIS REGIONINĖS IR DVIŠALĖS PROCEDŪROS IR PRIEMONĖS

34. Planas parengtas atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos elektros energetikos sistema kartu su Latvijos, Estijos, Suomijos, Švedijos ir Lenkijos elektros energetikos sistemomis sudaro vieną bendrą regioną.

35. Regioniniu lygmeniu taikomos priemonės, vykdomieji subjektai ir priemonių apibūdinimai pateikiami lentelėje.

	Priemonė	Vykdomieji subjektai	Apibūdinimas
1.	Bendradarbiavimas	PSO	PSO renka ir keičiasi su kitų šalių PSO informacija apie situaciją perdavimo sistemoje bei apie planuojamas taikyti priemones.
2.	Bendradarbiavimas	Kompetentingos institucijos	Kompetentingos institucijos analizuoja, koordinuoja ekstremaliosios energetikos padėties lygio paskelbimą ir informacijos keitimąsi tarp valstybių narių, Komisijos ir kitų rizikos grupių.
3.	Solidarumo mechanizmas	Kompetentingos institucijos	Kompetentingos institucijos pasirengia taikyti solidarumo mechanizmą ir keistis informacija apie tiekimo grafiką,

	Priemonė	Vykdantieji subjektai	Apibūdinimas
			kompensacijas už patirtas išlaidas, reikiamus elektros energijos kiekius ir elektros energijos kainas.
4.	Remonto darbų grafiko pakeitimai	PSO	PSO koordinuoja remonto darbų plano parengimą ir suderinimą tarp institucijų ir organizacijų.
5.	IT incidentų valdymas	Nacionaliniai IT saugumo centrai, PSO	Bendradarbiavimas tarp IT saugumo centrų, PSO IT funkcinių padalinių.

36. Informacija neskelbiama.

37. Baltijos šalių PSO įsipareigoja padėti vienas kitam krizinių situacijų atveju. Pagalba turi būti suteikiama, jei to prašo avarinės būklės PSO. Sistemos apsauga ir atkūrimo planai derinami su Estijos PSO, Latvijos PSO ir Lenkijos PSO. Kiekvienas PSO yra įsipareigojęs teikti per jungtis bet kokią įmanomą pagalbą prašančiajam PSO avarinės situacijos atveju, jei dėl to nesukeltų žalos savo perdavimo sistemai.

38. Vykstantys reguliarūs tarptautiniai ir dvišaliai PSO atstovų susitikimai palengvina keitimąsi informacija apie tiekimo saugumo padėtį ir gerina elektros energijos krizių prevenciją.

39. Kilus elektros energijos krizei, Energetikos ministerija informuoja kitų tiesiogiai sujungtų šalių kompetentingas institucijas, pateikdama informaciją apie nacionaliniu lygiu planuojamas ir taikomas priemones bei galimas taikyti regionines priemones.

40. Turint reikiamų techninių ir organizacinių priemonių, vykstant elektros energijos krizei kitoje ES šalyje, Lietuva gali solidarai siūlyti elektros energijos krizės apimtai šaliai pagalbą pagal jau egzistuojančius susitarimus arba *ad hoc*. Pirminis tokios pagalbos koordinatorius yra PSO.

41. Regioninės priemonės, laikantis Europos Sąjungos civilinės saugos mechanizmo, taip pat gali padėti spręsti elektros sektoriaus krizę. Šios priemonės apima: tarpvalstybinį naudojimąsi rezerviniais pajėgumais, keitimąsi informacija apie numatomus paklausos pokyčius, koordinuotą informacijos teikimą raginantį visuomenę taupyti, paramą elektros įrangai, žiniomis ir patirtimi, mobiliųjų generatorių naudojimą.

V SKYRIUS KRIZIŲ KOORDINATORIUS

42. PSO vykdo Reglamente (ES) 2019/941 numatyto krizių koordinatoriaus funkcijas ir kilus aplinkybėms elektros energijos gamybos, perdavimo ir (ar) skirstymo sektoriuje, kai išorinių ir (ar) vidinių veiksnių poveikis lemia elektros energijos sektoriaus infrastruktūros pažeidimą, reikšmingą elektros energijos gamybos ir (ar) tiekimo sutrikimą, dėl ko yra neįmanoma užtikrinti patikimo elektros energijos tiekimo vartotojams (toliau – elektros energijos sektoriaus krizė), palaiko ryšius ir koordinuoja informacijos srautus.

43. Krizių koordinatoriaus LITGRID AB kontaktiniai duomenys:

43.1. adresas: Karlo Gustavo Emilio Manerheimo g. 8, LT-05131, Vilnius;

43.2. telefonas: +370 707 02 171;

43.3. elektroninis paštas: info@litgrid.eu.

44. Krizių koordinatoriaus funkcijos:

44.1. pranešti elektros energetikos įmonėms, kurių įrenginiai yra prijungti prie perdavimo tinklų, kad Energetikos ministerija priėmė sprendimą dėl išankstinio perspėjimo;

44.2. pranešti elektros energetikos įmonėms, kurių įrenginiai yra prijungti prie perdavimo tinklų, kad išankstinis perspėjimas atšauktas;

44.3. pranešti elektros energetikos įmonėms, kurių įrenginiai yra prijungti prie perdavimo

tinklų, kad Vyriausybė paskelbė ekstremaliąją energetikos padėtį;

44.4. keistis informacija su elektros energetikos įmonėmis ir kitomis energetikos įmonėmis, kurių įrenginiai yra prijungti prie perdavimo tinklų, dėl kurių veiklos sutrikdymo paskelbta ekstremalioji energetikos padėtis;

44.5. teikti atnaujintą informaciją apie ekstremaliąją energetikos padėtį elektros energetikos įmonėms, kurių įrenginiai yra prijungti prie perdavimo tinklų;

44.6. teikti informaciją apie ekstremaliąją energetikos padėtį ESOC;

44.7. teikti techninius duomenis ESOC apie elektros energijos tiekimo situaciją ekstremaliosios energetikos padėties metu ir dalyvauti ESOC rengiamuose posėdžiuose;

44.8. teikti ekstremaliosios energetikos padėties ataskaitas Energetikos ministerijai;

44.9. pranešti elektros energetikos įmonėms, kad ekstremalioji energetikos padėtis pasibaigė (atšaukta);

44.10. parengti galutinę ekstremaliosios energetikos padėties ataskaitą ir ją pateikti Energetikos ministerijai.

VI SKYRIUS

KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTAISIAIS SUBJEKTAIS

45. Plano projekto rengėjams PSO teikia informaciją (siūlymus), susijusią su prevencinėmis ir parengiamosiomis priemonėmis, regioninėmis ir dvišalėmis procedūromis ir priemonėmis; Energetikos ministerija teikia informaciją (siūlymus) bendraisiais Plano projekto klausimais.

46. Prireikus parengtą Plano projektą Energetikos ministerija suderina su Taryba, STO, suinteresuotais elektros energijos gamintojais ir paslaugų teikėjais ir, prireikus, kitomis elektros energetikos įmonėmis ir vartotojais, kurių įrenginiai yra prijungti prie perdavimo tinklų.

47. Prireikus gali būti organizuojami suinteresuotųjų subjektų susitikimai.

48. Konsultuojantis su Plano 9.4 punkte nurodytais subjektais:

48.1. nustatomi nacionaliniai elektros energetikos sektoriaus krizės scenarijai;

48.2. nustatoma krizių koordinatoriaus funkciją atliekanti įmonė;

48.3. įvertinama elektros energetikos sektoriaus esama situacija ir vertinamas poreikis skelbti ekstremaliąją energetikos padėtį.

VII SKYRIUS

ELEKTROS SEKTORIAUS KRIZĖS VALDYMO PROCEDŪRŲ BANDYMAI

49. Energetikos ministerija kartu su kitomis institucijomis ir elektros energijos sektoriuje veikiančiomis energetikos įmonėmis periodiškai, bet ne rečiau kaip kas dvejus metus, bando Plane nustatytų procedūrų, skirtų užkirsti kelią elektros energijos sektoriaus krizei, įskaitant dalijimosi informacija ir bendradarbiavimo mechanizmus, veiksmingumą ir atlieka elektros energijos sektoriaus krizių modeliavimą.

50. Scenarijai ir jų pasekmės turi būti iš naujo įvertinami, atsiradus naujų duomenų apie galimus įvykius arba atlikus esminius elektros energetikos sektoriaus krizės rizikai įtakos galinčius turėti pakeitimus elektros perdavimo ir skirstymo tinkluose.

51. Energetikos ministerija kas dvejus metus turi organizuoti regioninius reagavimo į sumodeliuotas elektros energijos sektoriaus krizes bandymus realiuoju laiku, kurie vykdomi pagal PSO ir kompetentingų institucijų sutartas procedūras ir kuriose dalyvauja kompetentingų institucijų identifikuoti subjektai.

52. Regioniniai reagavimo į sumodeliuotas elektros energijos sektoriaus krizes bandymai realiuoju laiku vykdomi pratybų forma. Energetikos ministerija nustato planuojamų pratybų formą ir lygį bei inicijuoja jų vykdymą.

53. Pratybos įrašomos į Energetikos ministerijos ekstremaliųjų situacijų prevencijos

priemonių planą ir vykdomos ne rečiau kaip kas dvejus metus. Regiono lygio pratybos vykdomos suderinus pratybų temą, tikslą, datą, vietą ir dalyvius su regiono kompetentingomis institucijomis, ne rečiau kaip kas penkerius metus pradant ne vėliau kaip 2027 m.

Pasirengimo valdyti riziką elektros energetikos sektoriuje plano priedas

ELEKTROS ENERGETIKOS SEKTORIAUS KRIZĖS METU ATLIEKAMŲ NACIONALINIŲ PROCEDŪRŲ SCHEMA

